

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย/ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ทั้งสมรรถนะโดยรวม สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน คือสมรรถนะย่อยในสมรรถนะหลัก และทำสมรรถนะย่อยในสมรรถนะประจำสายงาน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) กลุ่มสมรรถนะ คือ สมรรถนะหลัก สมรรถนะโดยรวม และสมรรถนะประจำสายงาน (2) กลุ่มสมรรถนะย่อย คือ การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาศักยภาพบุคคล การมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาตนเอง การบริการที่ดี การสื่อสารและการจูงใจ และ การวิเคราะห์และสังเคราะห์

2. คุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งคุณลักษณะโดยรวม คุณลักษณะด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก คุณลักษณะด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และคุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ คุณลักษณะด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ คุณลักษณะโดยภาพรวม คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และคุณลักษณะด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

3. สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบดังนี้ (1) กลุ่มสมรรถนะ คือ (1.1) สมรรถนะประจำสายงาน และสมรรถนะหลักของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยรวม (1.2) สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (1.3) สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (1.4) สมรรถนะประจำสายงาน และสมรรถนะหลักของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และ (2) กลุ่มสมรรถนะย่อย คือ (2.1) การบริการที่ดี การสื่อสารและการจูงใจ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยภาพรวม (2.2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การสื่อสารและการจูงใจ และการบริการที่ดีของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (2.3) การบริการที่ดี การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาตนเอง และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และ (2.4) การสื่อสารและการจูงใจ การบริการที่ดี และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

อภิปรายผล

ประเด็นจากข้อค้นพบสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์เพื่อความชัดเจนและนำผลไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสมรรถนะโดยรวม สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน คือสมรรถนะย่อยในสมรรถนะหลัก และทำสมรรถนะย่อยในสมรรถนะประจำสายงาน อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นับตั้งแต่ประเทศไทยมีกฎหมายการศึกษาดั้งเดิมและใช้มาถึงปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 นโยบายการจัดการศึกษาของไทย มุ่งเน้นและให้ความสำคัญสูงสุดกับ "คุณภาพการศึกษา" โดยได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบที่เรียกว่ารวมๆ ว่า "การปฏิรูปการศึกษา" ซึ่งผู้นำขององค์กรการศึกษาทุกระดับต่างพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการยกระดับ

คุณภาพการศึกษาขององค์กรการศึกษาทุกระดับ ตลอดเวลาของการปฏิรูปการศึกษา 4 ครั้งที่ผ่านมา เป็นที่ยอมรับกันว่า ผู้นำองค์กรการศึกษาทุกระดับ เป็นผู้ขับเคลื่อนหรือเป็นเฟืองหลักที่สำคัญที่สุด ผู้นำองค์กรการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารที่มีทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ และมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูง ส่งผลให้มีกลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กรการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้บริหารองค์กรการศึกษายุคใหม่เป็นบุคคลากรที่ได้รับการฝึกฝนให้เป็น "ผู้นำ" อย่างดีเลิศโดยมีกระบวนการสร้างความเป็นผู้นำอย่างมีแผนแบบความเชื่อหรือปรัชญาที่สำคัญคือ สร้างให้ผู้นำเป็นผู้นำที่มีการใช้ "ปัญญาวิถึ" อย่างแท้จริง ผู้นำองค์กรการศึกษาที่ใช้ปัญญาวิถึ หมายถึง ผู้นำที่มีสมรรถนะโดยมีความเป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะพิเศษ สามารถประยุกต์ใช้ "ความรู้ ความเข้าใจ" ได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา ถูกโอกาส ถูกสถานการณ์ ถูกบริบท ถูกระบบแวดล้อมและถูกต้องสอดคล้องกับสังคมโลกาภิวัตน์ ฯลฯ ในการบริหารองค์กรการศึกษาทุกระดับต้องการผู้นำที่มีสมรรถนะสูง นัยนี้หมายถึง ทุกระดับขององค์กรการศึกษาต้องการผู้นำที่เป็นปราชญ์ หรือมีคุณลักษณะพิเศษในการเป็นปราชญ์อิมิตี 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการ "เป็น" คือ (1.1) ผู้แสวงหาสากลสัจจะ (universal truth) (1.2) คนช่างสงสัยพร้อมๆ กับเป็นนักตั้งคำถาม (1.3) ผู้มีอุดมการณ์และยืนหยัดในอุดมการณ์ (1.4) นักคิดพร้อมๆ กับเป็นนักปฏิบัติ 2) ความสามารถในการ "คิด" ซึ่งผู้นำองค์กรการศึกษายุคใหม่จำเป็นต้องมีความสามารถในการคิดครอบคลุมสับวิธีคิด คือ (2.1) การคิดเชิงวิพากษ์ (critical thinking) (2.2) การคิดวิเคราะห์ (analytical thinking) (2.3) การคิดเชิงสังเคราะห์ (synthesis-type thinking) (2.4) การคิดเชิงเปรียบเทียบ (comparative thinking) (2.5) การคิดเชิงมโนทัศน์ (conceptual thinking) (2.6) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (creative thinking) (2.7) การคิดเชิงประยุกต์ (applicative thinking) (2.8) การคิดเชิงองค์รวม (holistic thinking) (2.9) การคิดเชิงบูรณาการ (integrative thinking) และ (2.10) การคิดเชิงอนาคต (futuristic thinking) 3) ความสามารถในการ "สำแดง" หมายถึง ผู้นำมีสมรรถนะในการเป็น (3.1) ผู้สำแดงอิทธิพลทางความคิด (3.2) ผู้สำแดงความเข้าใจ (3.3) ผู้สำแดงการชี้นำที่ถูกต้องพร้อมๆ กับชี้นำที่คุ้นใ้ขององค์กร (3.4) ผู้สำแดงการสานต่อทางปัญญา และ (3.5) ผู้สำแดงการเสียสละเพื่อองค์กร 4) ความสามารถในการ "ควบคุม" หมายถึง ผู้นำมีสมรรถนะและความสามารถ (4.1) ยอมรับการวิพากษ์ด้วยใจที่เป็นธรรม (4.2) ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและ (4.3) ควบคุมตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในเมืองซีคาโก มลรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกาและสรุปว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถที่สำคัญ 9 ความสามารถ คือ 1) ภาวะผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์และการจัดการเปลี่ยนแปลง 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการและหลักสูตร 3) ทักษะการบริหาร 4) ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญสิ่งที่สนใจเป็นพิเศษ 5) มีอิทธิพลในการโน้มน้าว หรือสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร 6) มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 7) ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานสูง 8) ทักษะระหว่างบุคคล และ 9) ทักษะในการสื่อความหมาย ข้อค้นพบจากงานวิจัยของนักวิจัยต่างประเทศ คือ แอทกินคินและสำนักงานการศึกษา (Aitkin and the Education Review office of New Zealand) ที่สังเคราะห์ความสามารถหรือสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 19 ตัวแบบ โดยจำแนกเป็น 5 ประเภท คือ 1) สมรรถนะด้านสติปัญญา 2) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ ผลลัพธ์ 3) ความสามารถด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4) ความสามารถในการปรับตัว และ 5) สมรรถนะความเป็นมืออาชีพ/เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไอชินเจอร์และลอมบาร์โด (Eichinger and Lombardo) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้อำนวยการสถานศึกษาและพบว่า ผู้ที่ถูกคัดเลือกให้เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องมีห้าสมรรถนะเหล่านี้ในระดับสูง คือ 1) ความสามารถ หรือทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ หรือเทคนิคการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด 2) ความสามารถในการจูงใจผู้อื่น 3) มีความซื่อสัตย์และน่าเชื่อถือ 4) มีความสามารถมองเห็นคุณค่าของความแตกต่าง และ 5) มีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสอดคล้องข้อค้นพบการศึกษาวิจัยของบลันเชโร ไบโรสกี และไดเออร์ (Blancero, Boroski and Dyer) ที่สรุปว่าสมรรถนะของผู้นำองค์กรการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) สมรรถนะหลัก มี 11 สมรรถนะ

คือ จริยธรรมสูง มีมาตรฐานของคุณภาพการปฏิบัติงาน มีการตัดสินใจที่ดี การมุ่งผลสำเร็จ ความคิดริเริ่ม มีความมั่นใจในตนเอง กระตือรือร้นในการทำงาน มีทักษะสื่อสารในทุกมิติ มีความสามารถในการฟังและตีความถูกต้อง มีการสร้างสัมพันธ์กับบุคคล และมีความสามารถทำงานเป็นทีม 2) สมรรถนะเสริม มี 6 สมรรถนะ คือ มีอิทธิพลในกลุ่ม สามารถใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า มีความตระหนักในความต้องการของผู้อื่น มีความคิดสร้างสรรค์ ตั้งคำถามและตีความเป็น และมีความภาคภูมิใจในตนเอง และ 3) สมรรถนะประจำตำแหน่ง มี 6 สมรรถนะ คือ มีความสามารถปฏิบัติงานด้านการศึกษาและจัดการบุคคล เป็นนักกลยุทธ์ มีความริเริ่ม ซึ่งเสริมสนับสนุนบุคคล เป็นที่ปรึกษา และเป็นผู้นำที่ดี สอดคล้องกับการวิจัยของไทย คือ ศุภวุฒิ ยัญญ์ลักษณะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเพิ่มประสิทธิผลขององค์กรข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าสมรรถนะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) สมรรถนะหลัก (core competency) 5 สมรรถนะ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (achievement motivation) การบริการที่ดี (service mind) การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (expertise) ความกล้าหาญทางจริยธรรม (integrity) และความร่วมมือร่วมใจ (teamwork) และ 2) สมรรถนะในงาน (functional competency) ประจាកุ่มงาน 14 กลุ่มๆ งานละ 4 สมรรถนะ (ยกเว้นกลุ่มผู้บริหารงานและกลุ่มบริหารงานรวม 5 กลุ่มงานๆ ละ 5 สมรรถนะ) รวม 20 สมรรถนะ คือ ภาวะผู้นำ (leadership) ความคิดเชิงวิเคราะห์ (analytical thinking) มนุษยสัมพันธ์ (human relation) การให้คำปรึกษา (consulting) การให้ความร่วมมือ (cooperation) การทำงานเป็นทีม (teamwork) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (continuous improvement) การแก้ปัญหา (problem solving) การติดตามงาน (follow up) การดำเนินการ (facilitation) การตัดสินใจ (decision making) การวางแผนงาน (planning) การมุ่งเน้นที่ผู้เรียน (student orientation) ความรู้ในสายวิชาชีพ (technical knowledge) การสื่อสารตัวต่อตัว (oral communication) ความถูกต้องแม่นยำ (accuracy) ทักษะการนำเสนอ (presentation skill) การสอนแนะ (coaching) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (continuous learning) และความคิดสร้างสรรค์ (creativity) โดยสมรรถนะทั้ง 20 สมรรถนะ สำหรับ 14 กลุ่มงานมีสมรรถนะในงานร่วมทุกกลุ่มงาน 3 สมรรถนะ คือ 1) การทำงานเป็นทีม (teamwork) 2) การมุ่งเน้นที่ผู้เรียน (student orientation) และ 3) ความรู้ในสายวิชาชีพ (technical knowledge) สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิศ อินทะสระ เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี 5 สมรรถนะ คือ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสื่อสารและการจูงใจและการพัฒนาตนเอง เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของชนวิศ สัทธิธราตา ที่พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) สมรรถนะด้านวิชาชีพ 2) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ 3) สมรรถนะด้านหน้าที่ 4) สมรรถนะด้านบุคคล และ 5) สมรรถนะด้านการบังคับบัญชา อีกทั้งงานวิจัยของนฤภา เตชบุณยเชิดชู เรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ที่ได้พบในลักษณะคล้ายกัน คือ สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา มีจำนวน 20 สมรรถนะ 101 คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย 4 ตัวแบบและกลุ่มสมรรถนะ ดังนี้คือ 1) ตัวแบบและกลุ่มสมรรถนะตามสมรรถนะหลัก (core competence) คือ ความสามารถในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับทีม ความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำ ความสามารถในการสื่อสารและจูงใจ และความสามารถในการพัฒนาความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 2) ตัวแบบและกลุ่มสมรรถนะด้านการบริหารจัดการ (managerial competency) คือ ความสามารถในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ความสามารถในการจัดระบบการปฏิบัติงาน ความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการบริหารจัดการความรู้ในองค์กร และความสามารถในการบริหารจัดการด้านประกันคุณภาพ 3) ตัวแบบและกลุ่มสมรรถนะตามตำแหน่งงาน (function competency) คือ ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ความสามารถในการบริหารบุคคล ความสามารถในการบริหารการเงินและงบประมาณ และความสามารถในการบริหารงานทั่วไป และ

4) ตัวแบบและกลุ่มสมรรถนะตามคุณลักษณะส่วนบุคคล (personal attributes) คือ การมีจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ การมีมนุษยสัมพันธ์ การมีจิตบริการ การมีเจตคติเชิงบวกต่อบุคคลและสถานการณ์ และการมีคุณลักษณะเป็นแบบอย่างที่ดี

2. คุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งคุณลักษณะโดยรวม คุณลักษณะด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และคุณลักษณะด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผล 3 ประการ คือ ประการแรก นโยบายยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความเข้มข้น ผู้นำองค์กรการศึกษาทุกระดับรับรู้และมีความเข้าใจชัดเจนในนโยบายนี้ จึงพยายามนำนโยบายสู่การปฏิบัติจริง โดยการสร้างนวัตกรรมการบริหารองค์กรการศึกษาด้วยวิธีการหลากหลายที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นการบริหารองค์กรการศึกษาให้เกิดภาพความสำเร็จสูงสุด สอดคล้องกับบริบทขององค์กรการศึกษาที่ตนรับผิดชอบอยู่ แนวทางหรือนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นหนึ่ง ในวิธีการที่หลากหลายระดับนโยบาย โดยมีปรัชญาความเชื่อว่าองค์กรการศึกษาไทย ต้องยกเครื่องการศึกษาไทยให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล เพราะประเทศไทยเป็นสมาชิกของสังคมโลกาภิวัตน์ การบริหารองค์กรการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องเตรียมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน กล่าวคือ ต้องสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาคอนให้มีความรู้ ความสามารถในการแข่งขันระดับสากล ซึ่งนวัตกรรมการบริหารมาตรฐานระดับสากล หมายถึง การดำเนินการบริหารให้เกิดผลสำเร็จระดับสูงกว่าเดิม สูงกว่ามาตรฐานระดับชาติ อย่างน้อยที่สุดต้องเข้าสู่มาตรฐานขั้นต่ำของมาตรฐานสากล ด้วยความรู้และความเข้าใจชัดเจน เช่นนี้ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้นำองค์กรการศึกษาทุกระดับจึงจำเป็นต้องบริหารองค์กรการศึกษาที่ตนรับผิดชอบอยู่ โดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์อย่างเข้าใจ สามารถกำหนดกลยุทธ์การบริหารเพื่อความสำเร็จระดับมาตรฐานสากลได้อย่างแท้จริง **ประการที่สอง** ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง โดยดูได้จากข้อมูลสภาพ พบว่า ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 60 ดำเนินการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนโดยเฉลี่ย 15 ปี ขึ้นไป อีกทั้งข้อมูลด้านอายุตัวและประสบการณ์ในการทำงานแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้บริหารที่มีวุฒิภาวะ หมายความว่ามีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งล้วนแต่เป็นคุณสมบัติพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จตามคาดหวัง ตามนโยบายทั้งสั้น ประกอบกับการที่วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งทุกคนที่สัมภาษณ์มีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารดีเด่น/ผู้บริหารสถานศึกษา วิจัยฐานะเชี่ยวชาญ เป็นต้น คุณสมบัติเหล่านี้ยืนยันได้ว่าเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูงและที่สำคัญคือ ผู้บริหารทุกคนผ่านการเข้ารับการอบรมหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาแล้วทั้งสิ้น และ **ประการที่สาม** โรงเรียนมาตรฐานสากลในการวิจัยนี้ล้วนเป็นโรงเรียนชั้นนำ มีความพร้อมสูง เป็นโรงเรียนที่เข้าโครงการยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากล ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2553-2555) ซึ่งเป็นรุ่นแรกที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เข้าโครงการ โดยพิจารณาจากการเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประเมินรอบสอง พ.ศ. 2549-2550) ของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่ได้มาตรฐานคุณภาพ สมค. ระดับดีมาก หมายความว่า ทุกมาตรฐานได้รับการตัดสินให้อยู่ระดับดีมาก ซึ่งแสดงว่าเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมสูงทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมของปัจจัยนำเข้า ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ ดังนั้นในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลจึงมีความพร้อมสูงทุกด้าน ดังนั้นประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศ คือ งานวิจัยเรื่อง Globalization and World-Class School โดยเมลเนอร์ (Milnor) ที่ศึกษาแนวโน้มการเตรียมนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาว่าควรจะมีความรู้หรือทักษะด้านใดในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในยุคโลกาภิวัตน์ตามความคิดเห็นของนายจ้างและลูกจ้าง พบว่า ความรู้หรือความเข้าใจและทักษะที่จำเป็นระดับมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ รองลงมาในระดับมาก คือ ด้าน

คอมพิวเตอร์ ซึ่งความรู้ความเข้าใจและทักษะทั้งสองประการนี้ สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ว่า ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก งานวิจัยของคัสตุลาซารี (Kustulasari) ที่พบว่า คุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศอินโดนีเซีย ประกอบด้วย 1) กำหนดนโยบายที่มุ่งสู่มาตรฐานสากลระดับโลกไว้ในวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน 2) เคารพในคุณค่าทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมของประเทศอินโดนีเซีย 3) นักเรียนสื่อสารได้ 2 ภาษา ทั้งภาษาอินโดนีเซียและภาษาอังกฤษ 4) มีแผนพัฒนาความเป็นมืออาชีพให้ทีมงาน 5) ใช้หลักสูตรนานาชาติและ 6) มีทรัพยากรที่เหมาะสมเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง *Building a World Class Islamic School : Teaching with your Strengths* โดยแอบบาสี (Abbasi) ที่พบสิ่งที่แสดงการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับโลก คือ 1) มีผู้นำที่เข้มแข็ง 2) มีการคัดเลือกครูที่มีศักยภาพสูง 3) มีความซื่อสัตย์ต่อองค์กร 4) มีหลักสูตรที่ดี และ 5) มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักการศึกษาไทยคือจิตาภา มั่นคง ซึ่งได้ศึกษาวิจัยการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนครปฐม พบว่า ผลการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้ปฏิบัติทั้ง 3 ด้าน ในระดับมาก โดยลำดับตามค่ามัธยฐานคือ การจัดการเรียนสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลกและการบริหารจัดการด้วยระดับคุณภาพ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีต่อการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยสรวิภาณี พัทธราวุฒิ ที่พบในลักษณะเดียวกัน คือ โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 ได้ดำเนินการโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้ง 5 ด้าน ดังนี้คือ การขับเคลื่อนกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การบริหารจัดการระบบคุณภาพ การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนและการนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผลการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุก และการศึกษาวิจัยของวิดิษฐ์พรณ์ เสรีวัฒน์ ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้รูปแบบจำลอง CIPPI (Context-Input-Process-Product-Impact) ผลการประเมินเชิงระบบพบได้ข้อค้นพบตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก คือ มีความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ดำเนินหาทางความคิด สดุดีงานอย่างสร้างสรรค์และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก อยู่ในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยนำเข้า คือ ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และปัจจัยพื้นฐานในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพระดับมาก 3) ด้านกระบวนการพบในลักษณะเดียวกัน คือ ทุกการปฏิบัติตามแผนนโยบายการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4) ด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณลักษณะบรรลุตามคุณลักษณะที่หนึ่งของคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐาน คือ ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก อยู่ในระดับมาก และ 5) ด้านผลกระทบ คือ การวิจัยและพัฒนา และเครือข่ายร่วมพัฒนาอยู่ระดับปานกลาง

3. สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบตามลำดับ คือ

3.1 สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน และสมรรถนะย่อย คือ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การสื่อสารและการจูงใจ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการ คือ ประการแรก เป็นที่ยอมรับกันว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ คือ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดครบทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพย่อมนำพาสถานศึกษาให้เกิดความสำเร็จอย่างแน่นอน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพคือผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูง หมายถึง เป็นผู้บริหารที่มีองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญห้าประการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่ดีเลิศของการ

ปฏิบัตินั้น คือ มีทักษะ (skill) มีความรู้ (knowledge) มีภาพลักษณ์แห่งตน (self-concept) มีบุคลิกประจำตัว (traits) และมีแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน (motives) สมรรถนะพื้นฐานดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาต่างพยายามพัฒนา เติบโตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความสามารถ/ทักษะ/สมรรถนะที่โดดเด่น สามารถปรับปรุงยกระดับ หรือบูรณาการทุกองค์ประกอบของสมรรถนะพื้นฐานเพื่อใช้ในการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะองค์ประกอบการศึกษาหรือสถานศึกษา ซึ่งได้ประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะไปใช้ โดยประมวลองค์ประกอบพื้นฐานดังกล่าวแล้วประยุกต์ใช้ในส่วนของการบริหารจัดการเป็นหลัก ด้วยความเชื่อว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติการบริหารจัดการหน่วยปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพต้องมิวดยึดที่คน พันธกิจและเป้าหมายในการปฏิบัตินั้นที่ชัดเจนเน้นที่ค้ำทางที่มุ่งสู่ข้างหน้า เป็นความพยายามของผู้บริหารที่จะประสานความต้องการและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาเข้ากับความต้องการและจุดมุ่งหมายของบุคคล โดยผ่านกระบวนการพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพงาน ซึ่งความก้าวหน้าในอาชีพของบุคคลในสถานศึกษา มีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญหลายประการ อาทิเช่น ความสามารถของบุคลากร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร นวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษา โครงสร้างสถานศึกษา เป็นต้น แต่ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญมากและไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าเป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้นๆ ก็คือ สมรรถนะหรือความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิจัยนี้ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก (core competency) ประกอบด้วยสี่สมรรถนะย่อย คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงาน (functional competency) ประกอบด้วยห้าสมรรถนะย่อย คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคคล การมีวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมรรถนะของผู้บริหารดังกล่าวส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งก็ค้ำด้านทั้งงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งคุณลักษณะโดยรวม คุณลักษณะด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และคุณลักษณะด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ประการที่สี่ หน่วยงานต้นสังกัดของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานมีการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัตินั้น บริหารโรงเรียนอยู่เป็นประจำ และ ประการที่ห้า ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานทุกคนจะได้รับการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการปฏิบัตินั้น บริหารโรงเรียนอยู่เป็นประจำๆ ทำให้ผู้บริหารมีความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญในงานและตำแหน่งที่ตนรับผิดชอบมีคุณภาพดีขึ้น มีมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสเปนเซอร์และสเปนเซอร์ (Spencer and Spencer) ที่พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารและผู้จัดการในอนาคตที่มีอิทธิพลกับการปฏิบัตินั้น ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ 1) สมรรถนะผลและการปฏิบัติ (achievement and action) 2) การช่วยเหลือและการบริการผู้อื่น (helping and human service) 3) ผลกระทบและอิทธิพล (impact and influence) 4) การจัดการ (managerial) 5) ความรู้ความเข้าใจ (cognitive) และ 6) ประสิทธิภาพระดับบุคคล (personal effectiveness) การศึกษาของเฮนเดอร์สัน (Henderson) ที่วิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร 3 ระดับ คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลางและผู้บริหารระดับต้น พบว่า องค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการที่ทำให้การบริหารจัดการองค์กรเกิดความดีเลิศสูงมี 10 องค์ประกอบ คือ 1) การยืดหยุ่น 2) ความมั่นใจในตนเอง 3) ทักษะการวัดการดำเนินการเมื่อองค์กร 4) ความเข้มแข็งอดทน 5) ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร 6) ความสามารถในการควบคุมการทำงาน 7) ความมีประสิทธิภาพ 8) ความสามารถในการพัฒนาบุคลากร 9) ทักษะการวิเคราะห์/สังเคราะห์/ประเมินค่า และ 10) การยอมรับข้อเท็จจริงต่างๆ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของเฮลลริเกิล แจ็คสัน และสโลคัม (Hellriegel, Jackson and Slocum) ที่ได้วิเคราะห์สมรรถนะการจัดการของผู้บริหารองค์กรเพื่อความเป็นเลิศ พบว่า ผู้จัดการองค์การต้องมีขีดความสามารถหรือสมรรถนะสำคัญ 6 สมรรถนะในระดับสูง คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการวางแผนและการบริหาร 3) ความสามารถในการทำงานเป็นทีม 4) ความสามารถเชิงกลยุทธ์ 5) ความสามารถในการรับรู้เรื่องราวของโลก และ 6) ความสามารถในการควบคุมตนเอง งานศึกษาวิจัยของมาร์มอน (Marmon) ที่ศึกษาเรื่อง การกำหนดสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา พบในลักษณะคล้ายกัน คือ ผู้บริหาร

สถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาต้องสร้างสมรรถนะหลัก 18 สมรรถนะ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรสู่ความมีคุณภาพหรือประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ 2) สมรรถนะด้านการรับบุคลากร 3) สมรรถนะด้านการแนะนำหลักสูตรทั่วไป/หลักสูตรพิเศษ/หลักสูตรเฉพาะต่างๆ 4) สมรรถนะในการระดมทรัพยากรมาสนับสนุนในการบริหารจัดการองค์กร 5) สมรรถนะการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล 6) มีความสามารถในการจัดทำงบประมาณ 7) มีความสามารถด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี 8) มีสมรรถนะในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 9) มีสมรรถนะความเป็นผู้นำ/ภาวะผู้นำ 10) มีวิสัยทัศน์ระดับสากล 12) มีทักษะการจูงใจ 13) มีสมรรถนะในการกำหนดทิศทางและการวางแผน 14) มีความสามารถในการพัฒนาอาชีพ 15) มีความสามารถในการสร้างเครือข่าย/สัมพันธ์ชุมชน 16) มีสมรรถนะในการสรรหาสิ่งที่ดีและเหมาะสมกับองค์กร 17) มีสมรรถนะในการสอนเป็น และ 18) มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยี รวมทั้งงานวิจัยเรื่อง วิสัยทัศน์และสมรรถนะของหัวหน้าภาควิชาในศตวรรษที่ 21 ในวิทยาลัยชุมชน มลรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยอิธ (Eith) พบว่าสมรรถนะของหัวหน้าภาควิชาในศตวรรษที่ 21 ต้องสร้างและพัฒนาจนเกิดติดตัวในลักษณะความสามารถและทักษะ เพื่อนำพาภาควิชาสู่ความสำเร็จเหมาะสมกับโลกาภิวัตน์หรือโลกอนาคตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 สมรรถนะหลัก คือ 1) สมรรถนะในการสร้างสัมพันธ์ภาพ 2) สมรรถนะในการสร้างนวัตกรรม 3) สมรรถนะในการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน และ 4) สมรรถนะในการนำและการจัดการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศนิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Education) ที่ปฏิรูปการจัดการศึกษาโดยโมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (The Educational Leadership Model-ELM) ที่ได้นำเสนอรูปแบบภาวะผู้นำที่จำเป็นต่อการนำสถานศึกษาเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่ผู้นำจะต้องรับผิดชอบโดยจำเป็นต้องมีความสามารถหรือสมรรถนะในการนำสูง โดยประยุกต์องค์ความรู้ทั้งคุณภาพ (quality) ความรู้ (knowledge) และทักษะ/สมรรถนะ (skill/competency) ให้กลมกลืนในเชิงการบริหารจัดการ ดังนี้ 1) ใช้ความสามารถขั้นสูงในการปรับปรุงผลิตผลและผลิตผลของนักเรียนทุกคน/ทุกประเภท 2) ริเริ่มเงื่อนไขที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้และการนำหลักสูตรไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพสูง 3) สนับสนุนการใช้ ICT และ e-learning เพื่อสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้แนวใหม่ 4) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5) สร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ และ 6) พัฒนาบุคคลให้เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยไทยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยนงลักษณ์ เรือนทอง พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูมีสมรรถนะสูง/เป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ และ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง รวมทั้งงานวิจัยของสมถวิล ชูทรัพย์ ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือและตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ซึ่งตัวนี้เป็นตัวชี้วัดคุณลักษณะที่มีความหมายหรือนัยเดียวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ทักษะการบริหารจัดการ 2) ความสามารถในฐานะผู้นำด้านคำสอน วัฒนธรรม จริยธรรมและความสัมพันธ์ชุมชน 3) บุคลิกภาพ 4) องค์ความรู้หลากหลาย 5) คุณธรรมจริยธรรม 6) ที่ศรัทธาและความเชื่อ และ 7) คุณลักษณะทางกาย ลักษณะคล้ายกับการศึกษาของชวณพิศ สิทธิธาดา ที่พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) สมรรถนะด้านวิชาชีพ 2) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ 3) สมรรถนะด้านหน้าที่บริหารโรงเรียน 4) สมรรถนะด้านบุคคล และ 5) สมรรถนะด้านการบังคับบัญชา รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสมกิต บุญยะเพ็ชร ที่พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ ประเภทประถมศึกษากองไทย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การบริหารทรัพยากรบุคคล 5) กระบวนการบริหารการศึกษา และ 6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน ซึ่งทุกองค์ประกอบส่งผลต่อความเป็นเลิศของ

สถานศึกษาทั้งสิ้น สอดคล้องกับการค้นคว้าอิสระเรื่องสมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยศุภชาติ เรืองแก้ว พบว่า สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม สมรรถนะด้านการบริการที่ดี สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง และสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งทั้งสี่สมรรถนะเป็นสมรรถนะหลักที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีอำนาจทำนายร้อยละ 19.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานศึกษาวิจัยของวริศราภรณ์ น้อยใจนั้น ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การพัฒนาตนเองและการมีวิสัยทัศน์ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการศึกษารายงานของวริศราภรณ์ ศรีสัมพันธ์ ที่ได้ศึกษาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้พบว่า สมรรถนะด้านคุณลักษณะนิสัย สมรรถนะด้านอารมณ์ทัศนคติ สมรรถนะด้านความรู้และสมรรถนะด้านแรงจูงใจ มีอิทธิพลต่อการบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหาร และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพศินิยา ไกยสกุล ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณภาพ สังกัดกรุงเทพมหานครและพบในลักษณะเดียวกันว่าทุกสมรรถนะ และสมรรถนะทุกลักษณะส่งผลต่อการบริหารการดำเนินงานของสถานศึกษา คือ 1) สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณภาพ สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 สมรรถนะประจำสายงาน และสี่สมรรถนะย่อย ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การสื่อสารและการจูงใจ และการบริการที่ดี ของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านโรงเรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สมรรถนะประจำสายงานและสามสมรรถนะย่อยดังกล่าว นับเป็นปัจจัยโดยตรงที่ส่งเสริมให้โรงเรียนที่มีศักยภาพเป็นพลโลก โดยผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล มีการวางแผนในการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยการวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนการจัดทำหลักสูตรที่มีมาตรฐานสากล ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนโดยใช้บริบทของสังคม ใคกาภิวัตน์ในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจะต้องใช้สมรรถนะในการคิดเชิงพัฒนาที่สูงที่ดีกว่าเพื่อนำไปสู่นวัตกรรมที่เป็นนวัตกรรม นอกจากนี้ สมรรถนะในการสื่อสารและการจูงใจและการบริการที่ดีก็ยังเป็นอีกปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญโดยตรงอีกหนึ่งปัจจัยซึ่งเป็นอีกองค์ประกอบของผู้บริหารโดยผู้บริหารต้องพยายามในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทุกขณะครูผู้สอนซึ่งส่วนใหญ่ล้วนเป็นครูผู้สอนที่มีสมรรถนะ/ศักยภาพ/ความสามารถสูง เพื่อการสร้างความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกันกว้างขวาง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนซึ่งถือว่าการปฏิบัติงานบริหารจัดการหลักของโรงเรียนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นตามที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงานประจำปี และหลักสูตรที่กำหนดไว้เพื่อประสบความสำเร็จได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของอบแมน ฮักส์ และนอร์ริส (Ubben, Hughes and Norris) ที่ได้สังเคราะห์องค์ประกอบโรงเรียนที่มีผลสำเร็จสูง/โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง และสรุปว่าประกอบด้วย 8 องค์ประกอบหลัก คือ 1) มีภารกิจที่ชัดเจน (clear school mission) 2) มีความคาดหวังความสำเร็จสูงกว่ามาตรฐาน (high expectations for success) 3) เป็นผู้นำการเรียนการสอน (instructional leadership) 4) หมั่นตรวจวัดความก้าวหน้าของนักเรียน (frequent monitoring of student progress) 5) เพิ่มโอกาสที่จะเรียนรู้และเวลาในการทำงาน (opportunity to learn and time on task) 6) สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบเรียบร้อย (safe and orderly environment) และ 7) มีความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนที่ดี (home/school relation) รวมทั้งการศึกษาของนักการศึกษาไทยซึ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการเพื่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยศุภเทพ พงศ์

ศรีวิวัฒน์ ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนยุคโลกาภิวัตน์ต้องแสดงความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับสูง โดยมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงสุดสำคัญ 6 ประการ ดังนี้คือ 1) ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ 2) มีความเชื่อว่าโรงเรียนมีไว้เพื่อเป็นสถานที่จัดประสบการณ์ตรงเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริง 3) ต้องบริหารจัดการคุณค่าและความสำคัญแก่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4) ต้องมีทักษะในการเป็น “นักสื่อสารและนักฟัง” ที่มีประสิทธิภาพ 5) ต้องแสดงพฤติกรรมกรรมการบริหารองค์กรเชิงรุก และ 6) ต้องกล้าเสี่ยง ซึ่งคุณลักษณะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งหกประการดังกล่าวส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ระบุว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล มีดังต่อไปนี้คือ 1) มีวิสัยทัศน์สากลและมีความสามารถในการนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล 2) มีความสามารถในการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 3) เป็นผู้นำทางวิชาการที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง 4) มีความสามารถหรือสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและบริหารจัดการ 5) มีความสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และ 6) มีประสบการณ์ในการอบรม/การศึกษา/การทำงาน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษากับนานาชาติ

3.3 สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน และดีสมรรถนะย่อย คือ การบริการที่ดี การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาตนเอง และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในการวิจัยนี้ส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำทางวิชาการและมีความเป็นผู้นำที่มีอาชีพสูง ประกอบกับผู้บริหารกลุ่มนี้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้มีทั้งความรู้ ความเข้าใจชัดเจนในบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานการบริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ โดยการเข้าร่วมอบรม สัมมนา ศึกษาเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจทันการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ ซึ่งล้วนเป็นกตยบทระดับบุคคลในการเสริมสร้างทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น จนเกิดเป็นความชำนาญ/เชี่ยวชาญสูงในเชิงบริหารจนสามารถปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลและมีประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายหลัก คือ ความดีใจของโรงเรียน รวมทั้งผู้บริหารทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งสามารถอนุมานได้ว่าผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารโรงเรียนระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของซีบิธเตียนและอัลเดนส์วอร์ท (Sebastian and Allenworth) ที่ทำการวิจัยและได้ข้อค้นพบที่สนับสนุนว่า ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ต้องเป็นผู้นำที่ใช้สมรรถนะประจำสายงานด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนอย่างมืออาชีพ โดยมุ่งการบริหารจัดการทรัพยากรการบริหารที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) ให้ความสำคัญสูงสุดกับหน้าที่หลักและเป้าประสงค์หลักของโรงเรียน 2) ส่งเสริม/สนับสนุน/พัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง และ 3) ให้ความไว้วางใจและสร้างความร่วมมือร่วมใจ รวมทั้งรายงานวิจัยของบีเซนสกี (Besenski) เรื่องภาวะผู้นำสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ได้วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของผู้นำสถานศึกษาว่าต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของศตวรรษที่ 21 โดยต้องแสดงบทบาทในฐานะผู้นำ (as leader) เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (student learning) โดยใช้ภาวะผู้นำสถานศึกษา (school leadership) หมายถึง บริหารจัดการครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนให้เป็นผู้ที่มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนในสถานศึกษา ในเนื้อหาเชิงวิชาการ การวัดและประเมินผล เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม กล่าวคือ ต้องสร้างวัฒนธรรมภาวะผู้นำร่วม (shared leadership) ความรับผิดชอบร่วม (shared responsibility) ทักษะการสร้างทีมงาน (team building skill) ทักษะการจัดการความขัดแย้ง (conflict management) เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจได้ถึงสภาพการณ์/สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นสากล (universal learning environment) ที่เกิดขึ้นในทุกๆ ห้องเรียน ตลอดจนสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพรศรี ฉิมแก้ว ที่ได้ศึกษาและข้อค้นพบว่า

ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารหมายถึงรวมถึงการเป็นผู้นำที่มีศักยภาพหรือความสามารถหรือสมรรถนะสูงนั่นเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งในการบริหารงานโรงเรียนให้เกิดความสำเร็จ ประกอบด้วย 4 ด้านหลัก 24 ด้านย่อย ดังต่อไปนี้ 1) คุณลักษณะ 10 คุณลักษณะ คือ ความรู้เชิงวิชาการและวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ บุคลิกภาพดี มนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการทำงานสูง ความคิดทันสมัย ความรับผิดชอบ สติปัญญาดี ความโปร่งใสยุติธรรม และจิตวิญญาณของการเป็นมืออาชีพ 2) สมรรถนะหลัก 4 สมรรถนะ ประกอบด้วย สมรรถนะดังนี้คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การทำงานเป็นทีม การบริการที่ดี และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ 3) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 6 ด้าน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ผู้นำการเปลี่ยนแปลง การเพิ่มอำนาจ การพัฒนาวิชาชีพ การสร้างเครือข่ายทางวิชาการและการสร้างครูมืออาชีพ และ 4) ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ 4 ด้าน คือ การจัดระบบการศึกษา การจัดสถานศึกษา การปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้เรียน และการปฏิบัติงานของชุมชนในสถานศึกษา

3.4 สมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะหลัก และสามสมรรถนะย่อย คือ การสื่อสารและการจูงใจ การบริการที่ดี และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดด้านกงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการวิจัยนี้เป็นผู้บริหารที่มีทั้งองค์ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีความสามารถ หรือมีสมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะหลักและสามสมรรถนะย่อย ซึ่งประกอบด้วย การสื่อสารและการจูงใจ การบริการที่ดีและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับสูง ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างชัดเจน นั่นคือภาพความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ต้องใช้กลยุทธ์การบริหารที่มุ่งเน้นคุณภาพระดับสากล หรือสูงกว่ามาตรฐานปกติ ดังนั้นผู้บริหารต้องมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานบริหารให้มีคุณภาพสูง ถูกต้อง ครบถ้วน อย่างสมบูรณ์แบบ โดยในเวลานี้ต้องบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลตนเอง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความเข้าใจอย่างชัดเจน จึงพยายามพัฒนากระบวนการบริหารโดยอาศัยหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพองค์กร เช่น การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM) รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ออสเตรเลีย (Australia Quality Award : AQA) รางวัลคุณภาพแห่งยุโรป (European Quality Award : EQA) รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige Nation Quality Award : MBNQA) รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) และ การบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) เป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โดยมีความทุ่มเทและพยายามสูงในทุกด้านของทุกองค์ประกอบของการบริหารจัดการ คุณภาพอย่างผู้บริหารมืออาชีพ มีการวางแผน วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งภายในโรงเรียนมาตรฐาน ค้นหาโอกาสอุปสรรค ของการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดทิศทางที่ชัดเจนที่สุดหรือกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดแจ้ง เป้าหมาย พันธกิจและกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการยกระดับความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของซิลวา (Silva) เรื่อง องค์ประกอบโรงเรียนระดับโลก (Elements of Global School) โดยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังนี้คือ 1) ตัวบุคคล/องค์กร/เครือข่ายที่มีสมรรถนะสูง มีความชำนาญเฉพาะด้าน 2) กระบวนการหรือมีระบบการทำงานร่วมกับทีมงานที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม หลากหลายความรู้ และหลากหลายความสามารถ และ 3) ความพร้อมด้านปัจจัยหรือโครงสร้างพื้นฐาน การวิจัยของจอห์นสันและคาลด์เวลล์ (Johnson and Caldwell) ได้วิจัยเกี่ยวกับผู้นำและการเรียนรู้ในองค์กรเพื่อความเป็นองค์กรระดับโลก พบว่า องค์กรการศึกษาระดับโลกต้องมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูงใน 4 มิติ คือ 1) จัดโครงสร้างองค์กรแบบร่วมมือร่วมพลัง (collaborative structure) 2) บริหารช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (effective communication channels) 3) การบูรณาการเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (integrated professional development) และ 4) มีผู้นำที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ (learning-focuses leadership) และสอดคล้องกับการวิจัย

ไทย คือ ประมุขผู้ โมลี ที่ได้ตั้งเคราะห์ปัจเจกหรือองค์ประกอบที่นำสู่การเป็นองค์กรอัจฉริยะ พบว่า มีปัจเจกหรือองค์ประกอบที่ทำให้เป็นองค์กรอัจฉริยะ 4 ปัจเจกหรือองค์ประกอบ ซึ่งเป็นปัจเจกหรือองค์ประกอบหลักในการบริหารองค์กรอัจฉริยะดังนี้คือ 1) ปัจเจก/องค์ประกอบด้านทรัพยากรมนุษย์ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน ซึ่งทรัพยากรมนุษย์จะต้องมีสมรรถนะตามลำดับ คือ (1.1) ผู้บริหารโรงเรียน มี 4 สมรรถนะสำคัญที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรอัจฉริยะ ประกอบด้วย ผู้บริหารมีคุณลักษณะหรือสมรรถนะการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำในการสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน/พันธกิจของโรงเรียน มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการแตกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีความสามารถในการเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงครู (1.2) ครู มี 3 สมรรถนะ คือ ครูมีลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถและสมรรถนะในการพัฒนาตนเองและสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอน และครูต้องเน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นทีม (1.3) ผู้เรียน มี 5 สมรรถนะ คือ การเป็นหรือผู้ใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีทักษะในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์ผลงาน มีความสามารถทำงานเป็นทีม และมีความสามารถถ่ายโอนขยายการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ 2) ปัจเจก/องค์ประกอบด้านองค์การ ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร พันธกิจหลักขององค์การ บรรยากาศและวัฒนธรรมโรงเรียน และวิสัยทัศน์ที่นำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 3) ปัจเจก/องค์ประกอบด้านองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยยี่สิบสามเทคโนโลยีและการสื่อสาร ประกอบด้วย หลักสูตรระดับโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวางแผนการปฏิบัติงาน และ 4) ปัจเจก/องค์ประกอบด้านระบบบริหารที่เป็นระบบบริหารและจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพและผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบการวิจัยนี้ชี้ชัดว่าสมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวนับเป็นอีกหนึ่งองค์ความรู้สำหรับการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

ข้อค้นพบการวิจัยชี้ชัดว่าทุกมิติของสมรรถนะของผู้บริหาร คือ (1) สมรรถนะโดยรวม สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำสายงาน และ (2) สีสสมรรถนะย่อย; การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การสื่อสารและการจูงใจ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยรวม คุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก คุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยตรง ควรประมวลรายละเอียดของสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล และใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจระดับนโยบาย โดยกำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล แล้วให้หน่วยงานระดับเขตพื้นที่เปลี่ยนนโยบายสู่การปฏิบัติในลักษณะโครงการส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลด้วยกลยุทธ์/วิธีการส่งเสริมที่เป็นรูปธรรมตามลำดับ คือ 1) สสำรวจ/ทดสอบความรู้ที่มุ่งสู่มาตรฐานสากลของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) สร้างระบบการคัดเลือกผู้บริหารที่มุ่งดำรงตำแหน่งในโรงเรียนมาตรฐานสากล และ 3) ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลให้สูงขึ้นในระดับมาตรฐานสากล ด้วยการฝึกอบรมแบบเข้มข้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ควร 1) ศึกษาองค์ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร และคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างละเอียด เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน และสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้เชิงลึกในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพระดับสากล 2) เอาใจใส่ใส่ใจ และให้ความสำคัญกับทุกสมรรถนะของผู้บริหาร และทุกคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างจริงจัง และ 3) เข้าร่วมการพัฒนาสมรรถนะผู้มาตรฐานสากลระดับตนเองให้สูงขึ้น ด้วยกลยุทธ์หรือวิธีการต่างๆ เช่น ศึกษาในระดับปริญญาเอก เข้าร่วมการฝึกอบรมปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้สากล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีของนักวิชาการท่านอื่น เช่น แนวคิดของสเปนเซอร์และสเปนเซอร์ (Spencer and Spencer) แนวคิดของบอยาตซีส (Boyatzis) แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพความเป็นผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล
3. ควรศึกษาเพื่อหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) และหรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพม.)
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศไทยกับประเทศอาเซียน และหรือต่างประเทศ
5. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ (mixed method) เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือตรวจสอบวัดคุณภาพองค์การของโรงเรียนมาตรฐานสากล